

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

YARATICI PROB. BUL./ÇÖZ. VE ETK. ARAMA SRT.-ÖRN. YÖNT.-İ (Konu Özeti-4.Bölüm: 3-4)

Yaratıcı Problem Bulma/Çözme ve Etkili Arama Stratejileri

👉 **Problem;** olumlu/olumsuz anlamları olan, farklı düzeyleri olan ve kişiden kişiye değişen bir terimdir.

👉 **Problem bulma;** belirli amaçlara göre yeni bulunan problemleri üretmek ve ifade etmek için mevcut bağlamları ve deneyimleri kullanan bir düşünme etkinliğidir.

👉 Bu süreçte problemlerle bağ kurulacak bir deneyime gereksinim duyarız.

👉 **Getzels için bir problem sınıflandırması;**

👉 Belirli bir durumda istenen bir eylem engellendiğinde ortaya çıkan,

👉 Sorgulama için sorulan bir soru.

👉 Problemler iyi tanımlanmış veya iyi tanımlanmamış problemler olarak da sınıflandırılabilir. İyi tanımlanmış problemler için çözüm uzayının kıtlığı söz konusudur.

👉 **Örnek:** Çeşitli nedenlerle bir öğretmenin derse geç kalması iyi tanımlanmış problem, tek çözüm olan öğretmenin yerine derse girecek öğretmen bulması da çözüm uzayının kıtlığıdır.

👉 **Örnek:** 4. sınıf öğrencisi abisinden görerek proje yapmak istediğinde; projenin konusundan yapılışına bir çok kaynaktan araştırma yapması gerekir. Bu da öğrencinin gelişim düzeyine göre iyi tanımlanmamış bir problemdir.

👉 **Getzels problem bulmayı 10 düzeyde tanımlar:**

👉 İlk basamağı çözümü belli bir problem verilip çözümünün istenmesi,

👉 En üst basamağı ise henüz çözümü belli olmayan bir problem

yaratılıp çözümünün beklenmesidir.

👉 **Yaratıcı problem bulma/çözmeyi;** sorgulama, içsel ve kişiler arası değerlendirme, bilgi arama, ırsak düşünme, seçici karşılaştırma ve sorgulama ile ilişkilendirmek mümkündür.

👉 **Problem bulma,** beklenen/istenen sonuçla olası/muhtemel sonuç arasındaki çelişkidir.

👉 **Yaratıcılık,** süreç olarak tanımlanmaya başlandığından bu yana birçok düşünür bu süreci 4-6 adımda tanımlar olmuş ve hepsinin ilk adımı problemin belirlenmesidir.

👉 Bu ilk adımı;

👉 Wallas ve Hadamard hazırlık,

👉 Osborn-Parnes gerçeği bulma,

👉 Basadur problem bulma,

👉 Mumford vd. problemi oluşturma olarak ifade eder.

★ **Osborn,** beyin fırtınasını ilk bulan kişidir.

Arkadaşlar bu iki ders azıcık beyin yakan cinsten gibi. Ben Niğde gazozumu ve Damar Türk FM'i açtım. Siz de ne içiyorsanız, neyle motive oluyorsanız açın, sonra devam ke. byhy

DAMAR
TÜRK

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

YARATICI PROB. BUL./ÇÖZ. VE ETK. ARAMA SRT.-ÖRN. YÖNT.-2 (Konu Özeti-4.Bölüm: 3-4)

👉 Yaratıcı düşünme deyince akla ilk gelen isimlerden biri de Torrance, yaratıcı düşünmede orijinallik, esneklik, ayrıntılılık olması gerektiğini dile getirir.

👉 Yaratıcı problem bulma stratejileri;

👉 Temel ihtiyaçların araştırılması

👉 Kasıtlı sınırları olan bir problem alanı tanımlamak

👉 Probleme kasıtlı olarak farklı bakış açıları uygulamak

👉 Sorgulamayı bir problemin bağlamına ve paydaşlarına doğru genişletmek

★ Problemi tespit ederken yararlanılabilecek bazı araçlar;

👉 Tony Buzan; insan düşüncesinin doğrusal olmadığını dolayısıyla alt alta not tutma stratejisinin düşünme akışına ters olduğunu ifade etmektedir. Bu nedenle zihin haritası tekniğini önermektedir.

👉 Yakınsak Niyet Beyanı; Aşağıdaki soruları sorarken kullanıcı için inovasyon zorluğunun yönünü netleştirir: Niyetiniz nedir? Fırsatlar nelerdir? Yarattığınız yeni değer nedir? Kimin için yeni: şirket mi, şehir mi, ülke mi yoksa dünya mı? Hedef kitleniz nedir? Projenin olası bir başarısızlığının riskleri nelerdir?

★ Bulduğunuz yaratıcı problemin sizin yaratıcı probleminiz olup olmadığını anlamak için alt sorulara cevap bulmanız gerekir:

👉 Probleme ilgili motivasyon kaynağınız, kaynaklarınız, yeterlikleriniz, deneyimleriniz nelerdir?

👉 Problemin çözümüne sizin katkılarınız neler olacaktır?

👉 Çözüm ile aşılacak olanlar, potansiyel hatalar, yeniliklere/değişime açıklık ve karmaşıklığı yaratan unsurlar nelerdir?

👉 Paydaşlar kimlerdir?

👉 Problemin çözümünde kiminle akademik tartışma yapılacaktır?

👉 Abdulla ve Cramond Yaratıcı Problem Bulma Hiyerarşisi;

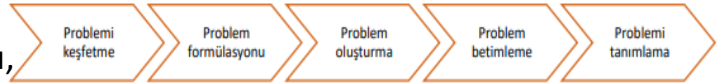
👉 Problemi keşfetme,

👉 Problem formülasyonu,

👉 Problem oluşturma,

👉 Problem betimleme,

👉 Problemi tanımlama.

*Pdf o kadar özenli hazırlanmış ki,
aynı şey arka sayfada da şekil
olarak var(!) byhy*

👉 Osborn-Parnes yaratıcı problem çözme süreci;

1. Problemin alanını tanımlama aşaması olan nesnede bulma

2. Veri elde etme aşaması olan gerçeği bulma

3. Problemi doğru tanımlama aşaması olan problemi bulma

4. Problemdaki çözümlerin genelleştirilmesi aşaması olan fikir bulma

5. Olası tüm çöz. değrl. ve aral. seçim yapılma aş. olan çözümü bulma

6. Seçilen fikirlerin uygulanma aşaması olan kabulü doğru bulma

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

YARATICI PROB. BUL./ÇÖZ. VE ETK. ARAMA SRT.-ÖRN. YÖNT.-3 (Konu Özeti-4.Bölüm: 3-4)

👉 Sternberg'in artırılmış başarılı zekâ kuramı, dört ayrı unsurun her birinin aynı yürütme süreçleri veya üst bileşenler tarafından hizmet edildiğini düşünür.

👉 Bu kuramdaki yedi üst bileşen:

- Önce
1. Bir problemin varlığının farkına varma,
 2. Problemi tanımlama,
 3. Problemin çözümüne kaynak ayırma,
 4. Problemi zihinsel olarak temsil etme,
 5. Problemi çözmek için bir strateji formüle etme,

Arkadaşım sizden önce de üç aşağı beş yukarı aynı şeyleri yazmamış mı adamlar. Siz ne diye uyduruyunuz. Sırf bizi uğraştırmaya ya.
byhy

Sırasında ← 6. Stratejinin kullanılırken başarısının izlenmesi,

Sonra ← 7. Stratejinin uygulandıktan sonra değerlendirilmesi.

👉 İlk 5 üst bileşen problem çözümünden önce, 6. problem çözümü sırasında ve 7. problem çözümü tamamlandıktan sonra gerçekleşir.

👉 Isaksen ve Treffinger, Yaratıcı Problem Bulma Süreci;

👉 Karışıklık bulma: Zorluk kabul edilir ve buna tepki vermek üzere sistemik çaba sergilenir.

👉 Veri bulma: En önemli veri belirlenir ve analiz edilir.

👉 Problem bulma: Çalışan bir problem durumu belirlenir.

👉 Fikir bulma: En umut veren veya ilginç veri seçilir.

👉 Çözüm Bulma: Fikirleri değerlendirecek birçok önemli kriter seçilir. Kriterler fikirleri değerlendirme, güçlendirme ve rafine etmek için kullanılır.

👉 Kabul Bulma: En umut veren çözümlere odaklanılır ve bu çözümler eyleme geçmek üzere hazırlanır. Çözümü uygulayacak belli planlar formüle edilir.

👉 TRIZ (Theory of Inventive Problem Solving- Yaratıcı Problem Çözme Kuramı)

👉 USIT (Unified Structured Inventive Thinking- Birleşik Yapılandırılmış Yaratıcı Düşünce)

👉 USIT, Ed Sickafus tarafında TRIZ'in etkisi altında, teknolojilerde yaratıcı problem çözmenin basitleştirilmiş ve birleşik bir süreci biçiminde geliştirilmiştir.

Etkili Arama Stratejileri:

👉 **Arama Motoru**: Özellikle World Wide Web'de belirli siteleri bulmak için kullanılan, kullanıcı tarafından belirtilen anahtar sözcüklere veya karakterlere karşılık gelen bir veri tabanındaki öğeleri arayan ve tanımlayan bir programdır. Arama motorları, kullanıcı deneyimini iyileştirmek için sıklıkla algoritmalarını değiştirir.

👉 **Portal**: Diğer sitelere bağlantıların, genellikle alfabetik listelendiği sitedir.

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

YARATICI PROB. BUL./ÇÖZ. VE ETK. ARAMA SRT.-ÖRN. YÖNT.-4 (Konu Özeti-4.Bölüm: 3-4)

👉 **Bilimsel dizinler** (bibliyografik dizinler veya bibliyografik veri tabanları): Disiplin, konu veya yayın türüne göre düzenlenen dergi listeleridir.

⭐ Arama motorunda;

👉 Aramak istediğimiz anahtar sözcükleri boşluk bırakarak yan yana aradığımızda metin içerisinde her bir sözcüğün geçtiği metinleri size sıralar. Örn, uzman ögt.

👉 Kelime grubunun bir bütün olarak aranmasını istiyorsanız, tırnak işareti içinde yazarsanız, araştırmanız özelleşecektir. Örn; “uzman öğretmen”

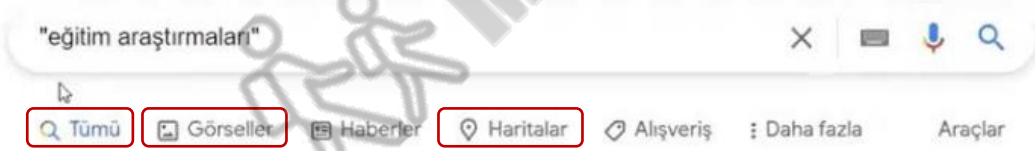
👉 Bazı ifadelerin geçtiği dokümanları ayıklamak istersek eksi işareti (-) kullanabiliriz. Örn; “uzman öğretmen” “-sınav”

👉 Aradığımız metnin içinde iki ifadeden herhangi birini kapsasın istersek “or” mantıksal bağlacını kullanabiliriz. Örn; “uzman” or “sınav”

👉 Arama motoru ipuçları;

Arama Motoruna Yazılan İfade	İfadenin Açıklaması
“Durum Çalışması” site:edu.tr	Durum ve çalışması kelimelerinin yan yana yer aldığı, Türkiye’deki üniversitelerde yayınlanan sayfaları listeler.
“Durum Çalışması” site:gov.tr	Durum ve çalışması kelimelerinin yan yana yer aldığı, Türkiye’deki devlet kurumlarında yayınlanan sayfaları listeler.
“Durum Çalışması” filetype:pdf link: oba.gov.tr	Durum ve çalışması kelimelerinin yan yana yer aldığı, pdf uzantılı sayfaları listeler. oba.gov.tr’yi adresleyen sayfaları listeler.

👉 Arama motoru menü sekmeleri;

👉 Akademik amaçlı arama motorları;

Google Scholar tez.yok.gov.tr BASE PLOS ONE Classhook References.net Quotes.net	Google Books Dergipark Internet Modern History Sourcebook History Engine CORE	Google Trends Science.gov Wolfram Alpha Ethnologue Merriam-Webster Dictionary and Thesaurus
---	--	---

Hazır ders arası sayfada boşluk kalmışken biraz lak lak yapalım.

Aşağıdaki parçayı sınava hazırlanan meslektaşlarımız için ara sıra Damar Türk FM’den istekte bulunuyorum. Dinlemek isterseniz pdf üzerinde görsele tıklayabilirsiniz. byhy

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

YARATICI PROB. BUL./ÇÖZ. VE ETK. ARAMA SRT.-ÖRN. YÖNT.-5 (Konu Özeti-4.Bölüm: 3-4)

Örnekleme Yöntemleri

★ Son dönemde pandeminin de etkisi ile birlikte ortaöğretim öğrencilerinin dijital oyun bağımlılığının arttığını hepimiz gözlemliyoruz. Öğretmen olarak bu durumun öğrencilerin akademik başarısına etkisini incelemek istiyorsunuz. Araştırmacı olarak sizin bütün ortaöğretim öğrencilerine ulaşmanız mümkün değil. Ayrıca zaman, maliyet ve emek açısından düşündüğünüzde öğrencilerin tamamına ulaşabilmek aynı zamanda süreci yönetmek ve kontrol etmek oldukça güç.

👉 **Evren:** Soruları cevaplamak için ihtiyaç duyulan verilerin elde edildiği büyük gruptur.

👉 **Evren birimi:** Araştırma sonuçlarının geçerli olacağı evrenin sınırlandırılmış parçası.

👉 **Evren değer(parametre):** Evrenden elde edilen verilerden hesaplanan ve evreni betimlemek için kullanılan değerler.

👉 **Hedef evren:** Araştırmacının ulaşmak istediği ancak ulaşması güç olan ve ideal seçimini yansıtan soyut evrendir.

👉 **Ulaşılabilir evren:** Araştırmacının ulaşabileceği, gerçekçi seçimi olan somut evrendir.

👉 **Sayım:** Evrenin tüm birimlerine ulaşarak bilgilerin toplanması.

👉 **Örnekleme:** Özellikleri hakkında bilgi toplamak için çalışılan evrenden seçilen onun sınırlı bir parçası.

👉 **Örnekleme:** Evrenin özelliklerini belirlemek, tahmin etmek amacıyla onu temsil edecek uygun örnekleri seçmeye yönelik süreci ve bu süreçte gerçekleştirilen tüm işlemler.

👉 **Örnekleme değer(istatistik):** Örneklemelerden elde edilen verilerden hesaplanan ve örnekleme betimlemede kullanılan değerler.

👉 **Örnekleme birimi:** Evrenden örnekleme oluşturmada temel alınan birim.

👉 **Gözlem birimi:** Hakkında bilgi toplanan ve evrenin en küçük parçası olarak tanımlanabilen ve araştırmacının bilgi kaynağı durumunda olan birimdir.

Örnekleme Yöntemleri

Seçkisiz örnekleme yöntemleri:

👉 **Seçkisizlik ilkesi;** evrenden örneklem için çekilecek birimlerin seçilme olasılıklarının eşit ve bağımsız olması anlamına gelir.

👉 Tüm birimlerin örneklem için seçilme olasılıklarının eşit olması, evren değerlerinin daha güçlü tahminini sağlayacaktır.

👉 Eşit seçilme olasılığını sağlamak için ilk olarak eleman veya küme bazında tüm evren birimlerinin kodlanarak listelenmesi gerekir.

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

YARATICI PROB. BUL./ÇÖZ. VE ETK. ARAMA SRT.-ÖRN. YÖNT.-6 (Konu Özeti-4.Bölüm: 3-4)

👉 Daha sonra örnekleme işlemi çeşitli araçlar ya da teknikler kullanılarak gerçekleştirilir.

👉 Yansız sayılar tablosunun kullanımında aynı sayıların çıkması durumunda çekim yeni bir sayı elde edilene kadar tekrarlanır.

👉 Torbadan yapılan kura çekiminde ise torbadan çekilecek her bir sayı tekrar torbaya konularak (yerine koyma kuralı) tüm birimlerin eşit seçilme olasılığı garantiye alınır. Torbadan daha önce çıkan bir sayı çıkması durumunda farklı bir sayı çıkana kadar çekimler aynı şekilde tekrarlanır. (Her sayının olasılığı aynı oluyor. byhy)

Basit seçkisiz örnekleme:

👉 Örnekleme birimlerinin, evren listesinden seçkisiz olarak çekilmesidir.

Tabakalı örnekleme:

👉 Amaç; evrendeki alt grupların ağırlıkları oranında örnekleme temsil edilmelerinin sağlanmasıdır.

👉 Alt evrenlerin her birinden birim çekme işlemi basit yansız örnekleme ile yapılır.

👉 Burada alt grupların belirlenmesinde araştırmanın bağımsız değişkenleri esas alınabilir.

Seçkisiz olmayan örnekleme yöntemleri:

Sistematiik örnekleme:

👉 Örnekleme için birimler belli bir sistematiik izlenerek seçilir.

👉 Seçim sürecinde, evren, örnekleme büyüklükleri için « N/n » oranı belirlenir; 1'den itibaren k genişlikteki aralıktan seçkisiz olarak bir sayı belirlenir; bu değer çekilecek ilk örnekleme birimidir.

👉 Örnekleme büyüklüğüne ulaşıncaya kadar başlangıç noktasından ileriye doğru k aralık kadar atlanarak birimler çekilir.

Uygun örnekleme:

👉 Zaman, para ve iş gücü açısından var olan sınırlılıklar nedeniyle örneklemin kolay ulaşılabilir ve uygulama yapılabilir birimlerden seçilmesidir.

Amaçlı örnekleme:

👉 Derinlemesine araştırma yapabilmek amacıyla çalışmanın amacı bağlamında bilgi açısından zengin durumların seçilmesidir.

Sık kullanılan bazı amaçlı örnekleme türleri;

👉 Aykırı, örneklemin, problemle ilgili olarak birbirine aykırı (uç) durumlardan, örneklerden oluşturulmasıdır. Uçlardan sadece biri de çalışılabilir.

👉 Maksimum çeşitlilik, örneklemin problemle ilgili olarak kendi içinde benzerlik farklı durumlardan oluşturulmasıdır.

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

YARATICI PROB. BUL./ÇÖZ. VE ETK. ARAMA SRT.-ÖRN. YÖNT.-7 (Konu Özeti-4.Bölüm: 3-4)

👉 **Benzeşik**, örneklemin, araştırmanın problemiyle ilgili olarak evrende yer alan benzeşik bir alt gruptan veya durumdan oluşturulmasıdır.

👉 **Tipik durum**, örneklemin araştırma problemi ile ilgili olarak evrende yer alan çok sayıdaki durumdan sıra dışı olmayan, tipik olan bir durumun belirlenerek çalışma yürütülür.

👉 **Tabakalı amaçsal örnekleme**, örneklemin ilgilenilen belli alt grupların özelliklerini göstermek, betimlemek ve bunlar arasında karşılaştırmalar yapabilmek amacıyla tanımlanan alt gruplardan oluşturulmasıdır.

👉 **Ölçüt örnekleme**, bir araştırmada gözlem birimleri belli niteliklere sahip kişiler, olaylar, nesnelere ya da durumlardan oluşturulabilir. Bu durumda örneklem için belirlenen ölçütü karşılayan birimler (nesnelere, olaylar, vb.), örnekleme alınır.

*Arkadaşlar ara sıra sayfalarda boşluk oldukça not düşüyorum.
Tekrar yazmakta fayda var;*

Maalesef pdf'lerde konular çok kapsamlı, yazıların puntoları çok küçük. Ayrıca özet hazırlarken soru çıkma ihtimali olan her türlü bilgiyi atlamadan özete eklemeye çalışıyorum. Böyle olunca özetler de uzun oluyor.

Bilgilerinize sunarım...

*Ar-ge'yi bir bitirirsek, gerisi su gibi akıp gidecek.
Azıcık sabredelim.*

byhy

Kıymetli meslektaşlarımız,

Eğitim öğretim yılı içinde olduğu gibi Uzman Öğretmenlik ve Başöğretmenlik Mesleki Gelişim Çalışmalarında da yanınızdayız.

Bu süreçte yapacağımız paylaşımlardan daha hızlı haberdar olmak için aşağıdaki kanallardan bizleri takip edebilirsiniz.

Sınava katılacak olan tüm meslektaşlarımıza başarılar dileriz.

Ulaşmak istediğiniz kutucuğa tıklayınız.

 Meb Ders .Com
Telegram Kanalı

 HASAN YILDIRIM
Telegram Kanalı

 Meb Ders .Com
Facebook Grubu

 HASAN YILDIRIM
Facebook Grubu

EMEK HIRSIZLARINA UYARI

Birkaç dakika içinde indirerek kullanmış olduğunuz çalışmalar için saatlerimizi veriyoruz. Yeri geliyor ailemize, arkadaşlarımıza ayıracağımız vakti bu çalışmalara ayırıyoruz.

Çalışmalarımızı paydaşlarımızın kişisel olarak kullanmaları için hazırlıyoruz. Farklı sitelerde paylaşılmasına müsaademiz olsa zaten biz paylaşırız değil mi? Maalesef saatler verip hazırladığımız çalışmalar üzerinde isim değişikliği yapılarak kısa süre içinde belirli sitelerde paylaşılıyor. Bu şekilde yapan kişiler paylaştığı çalışmayı hazırlamış olmuyor, **ÇALMIŞ** oluyor. Bu gözler; yaptığı hırsızlığı bilmeden altına teşekkür yazanlara "Rica ederim." yazanları da gördü, bırakın bir özrü, cevap vermeye tenezzül bile etmeyenleri de gördü. Üzülerek belirteyim ki bu kişiler bizim **MESLEKTAŞLARIMIZ**.

Korkarım ki bir gün azmimizi yitirirsek en büyük nedeni bu **EMEK HIRSIZLARI** olacak.

Bugüne kadar emek hırsızlarını defalarca uyardım. Ancak her gün bunlara bir yenisini ekleniyor. Artık paylaştıkları site üzerinden veya sosyal medyadan kendilerini uyardırmayacağım. Bu sayfayı her paylaşımına ekleyeceğim. **Aşağıdaki listede yer almak isteyen buyursun, çalsın...**

NOT: Bu sayfayı okuduğu halde anlamayana ücretsiz okuma anlama kursu verilir!

H HASAN YILDIRIM **H**

EMEK HIRSIZLARI

Site	Kullanıcı Adı	Etkinlik	Açıklama